

Definice a účel portfolia

Portfolio definujeme jako uspořádaný soubor prací žáka shromážděný za určité období (školní rok), který poskytuje informaci o pracovních výsledcích žáka, průběhu učení a jeho vývoji za účelem jeho dalšího rozvoje. Informace slouží dítěti, rodičům a učitelům.

V naší MŠ využíváme tzv. hodnoticí, diagnostické portfolio, jímž je dokumentován pokrok dítěte. Neobsahuje všechny práce dětí, ale jejich užší výběr, o němž rozhodují učitelé i děti, popřípadě rodiče. Je doplňováno o další materiály, které vycházejí z diagnostické činnosti učitele a sledují pokrok dítěte (záznamy učitele z rozhovorů s dětmi, pozorování, dotazníky pro rodiče, sebehodnocení dítěte, poznámky od rodičů atd.) Jsou v něm obsaženy všechny materiály, které mohou být přístupné učitelkám, dětem a rodičům na podporu rozvoje dítěte. Jeho součástí nejsou důvěrné informace.

Cílem diagnostického portfolia je získat shromážděnou dokumentací komplexní informace o výsledcích dítěte, jeho procesu učení a pokrocích a zprostředkovat je všem účastníkům edukačního procesu. Portfolio se tak ve spojení s výsledky dalších diagnostických metod a nástrojů stává zdrojem dat pro volbu výchovných a vzdělávacích strategií podporujících vývoj dítěte. Jde o sledování komplexního rozvoje dítěte v oblasti duševního, sociálního, duchovního rozvoje, somatického růstu a zrání a seberozvoje.

Z hlediska časového má portfolio svůj význam při diagnostice vstupní, průběžné i výstupní. Učitelce napomáhá při rozvoji konkrétních oblastí dítěte, které vyžadují zvýšenou pozornost. Slouží jí i dítěti jako zpětná vazba o jejich práci (průběžné diagnostikování) a k nastavení opatření ve prospěch dítěte. Při vhodné práci s portfoliem podněcuje učitelka motivaci dítěte, které je schopno probuzeným zájmem regulovat do jisté míry své jednání. Má tedy silný formativní vliv na rozvoj osobnosti dítěte. Současně sumarizuje dosaženou úroveň dítěte za určité období ve vztahu k jeho předešlému vývoji a ve vztahu k stanoveným cílům. Portfolio je také podkladem při další spolupráci s odborným týmem, především v rámci Odborných komisí.

Funkce portfolia

- Funkce informační: poskytuje informace o vývoji dítěte rodičům, učitelům a samotným dětem – informace jsou poskytovány na vyžádání kdykoliv, pravidelně při třídních schůzkách
- Funkce motivační: motivuje děti k lepším výsledkům práce, k dokončení řady činností, k tvorbě vlastních výtvorů, které chtějí v portfoliu prezentovat – portfolio je dětem kdykoliv k dispozici, slouží také jako výukový materiál pro rozvoj dítěte
- Funkce komunikační: stává se prostředníkem navození a rozvoje komunikace mezi učitelem a dětmi, mezi dětmi vzájemně a mezi dětmi a rodiči, popřípadě dalšími odborníky – portfolio je možné využívat i při dalších činnostech, například logopedii.
- Funkce diagnostická: získané informace o vývoji dítěte slouží pedagogům jako východisko pro stanovení vhodných cílů podporujících rozvoj dítěte a volbu

odpovídajících vhodných metod a forem práce – portfolio je podkladem pro pedagogickou diagnostiku dítěte jak v rámci MŠ, tak celého Centra Prointepo

Forma portfolia

Portfolio je zakládáno pro každé dítě v mateřské škole. Využíváme kroužkových pořadačů, kde na titulní straně a na hřbetu je graficky vyznačena značka a jméno dítěte. Je možné označení doplnit také fotkou dítěte. Dítě se na označení svého portfolia aktivně podílí a je mu ponechána kreativita v jeho úpravě.

Archivované práce jsou do portfolia zakládány v euroobalech tak, aby se zachovala jejich podoba i při častém prohlížení. Práce většího formátu je vhodné nafotit a do portfolia vložit fotografii.

Uložení portfolia

Portfolio je uloženo v MŠ na přístupném místě tak, aby bylo dítěti k dispozici pro vlastní manipulační činnost. Dítě má portfolio trvale k dispozici. Pokud s ním chce manipulovat kdokoliv jiný, požádá dítě o svolení. Portfolio je majetkem dítěte.

Řazení záznamů v portfoliu

Vzhledem k tomu, že je portfolio využíváno také k diagnostickým účelům, každý záznam je nutné opatřit:

- datem vzniku
- popisem výrobku/obrázku/pracovního listu (např. PL – předmatematické představy)
- názvem tematického celku

Za opatření záznamu údajů odpovídá třídní učitel. Záznam může evidovat také asistent.

Metodika portfolia

Postup založení portfolia vyžaduje spolupráci školy, rodičů a dítěte. Na úvodních třídních schůzkách třídní učitelka seznámí rodiče s portfoliem, jeho funkcemi a podobou. Rodiče jsou vyzváni k tomu, aby se také na tvorbě podíleli, například formou domácích výkresů, záznamů z výletů apod. V úvodním týdnu v rámci seznamování s prostředím školky jsou o portfoliu vhodným způsobem seznámeny také děti. V průběhu roku jsou motivovány pro práci s portfoliem tak, aby portfolio bylo kvalitním diagnostickým nástrojem. Dítě vybírá svoje práce pro založení do portfolia, třídní učitel dokládá diagnostické záznamy a další vhodné materiály. Na konci školního roku je portfolio předáno dítěti.

Obsah portfolia

V portfoliu se zakládají především:

- výrobky z výtvarných a pracovních činností (případně jejich fotografie), výkresy,

- fotografie z akcí, fotografie dítěte při práci
- rozhovory,
- oblíbené básničky, písničky
- poznámky z pozorování
- diagnostické archy.

Práce s portfoliem

1. Dítě – v rámci řízené činnosti: sebehodnocení, znovuvybavení prožitků, rozvoj komunikace, výběr prací a jejich řazení a ukládání
2. Dítě – spontánní činnost: samostatné prohlížení, spolupráce s ostatními
3. Třídní učitel: hodnocení výstupů dítěte v rámci vstupní, průběžné a výstupní diagnostiky, plánování vzdělávací nabídky dle výsledků diagnostické činnosti, vedení rozhovoru s dítětem nebo rodičem nad portfoliem
4. Rodič: spolupráce na vytváření portfolia, zapojení do komunikace nad výsledky práce, zážitcích z akcí

Zpracovala: Mgr. Magda Zerzánová

V Hradci Králové 1. 9. 2016

.....
PhDr. Jarmila Karpašová

ředitelka školy